KOMISIJOS SPRENDIMAS

2004 m. spalio 20 d.

dėl pagalbos schemos kurią Italija taikė įmonėms, investavusioms į komunas, nukentėjusias per 2002 m. gamtines nelaimes

(pranešta dokumentu Nr. C(2004) 3893)

(autentiškas tik tekstas italų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2005/315/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač 88 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotus asmenis pateikti savo pastabas dėl minėtų straipsnių [1] ir atsižvelgdama į jas,

kadangi,

I. PROCEDŪRA

(1) 2003 m. kovo 6 d. ir 2003 m. kovo 29 d. Komisija gavo 2 paraiškas dėl 2001 m. spalio 18 d. Įstatymo Nr. 383 vykdymo pratęsimo kai kuriose Italijos komunose, nukentėjusiose nuo 2002 m. gamtinių nelaimių.

(2) 2003 m. kovo 20 d. Komisija paprašė Italijos vyriausybę pateikti išsamią su šio įstatymo vykdymu susijusią informaciją. Pareikalavus atsakymo dėl 2003 m. gegužės 2 d. ir 2003 m. gegužės 21 d. dviejų nustatytų terminų pratęsimo, Italijos vyriausybė atsiuntė notą Komisijai, patvirtindama šiuos du pratęsimo terminus. Antrąją notą Italijos vyriausybė Komisijai atsiuntė 2003 m. liepos 4 d.

(3) Kadangi pagalbos schema nebuvo suderinta dėl preliminaraus Komisijos sutikimo, kaip reikalauja Sutarties 87 straipsnis ir kiti straipsniai, schema buvo užregistruota nenotifikuotų pagalbų registre ir pažymėta numeriu NN 58/03.

(4) 2003 m. rugsėjo 17 d. laišku Komisija informavo Italiją apie savo sprendimą pradėti procedūrą šiuo klausimu, vadovaujantis Sutarties 88 straipsnio 2 dalimi. Atvejis buvo užregistruotas numeriu N 57/2003. Komisijos sprendimas pradėti procedūrą buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* [2] ir visi suinteresuotieji asmenys buvo pakviesti pateikti savo pastabas.

(5) 2003 m. spalio 23 d. laišku Italijos Vyriausybė paprašė terminų atidėjimo, kad pateiktų savo pastabas. 2003 m. lapkričio 5 d. ir 2003 m. lapkričio 16 d. laiškais Komisija patenkino prašymą.

(6) Italija pateikė savo pastabas 2004 m. vasario 18 d. laišku, registruotu 2004 m. vasario 23 d. 2004 m. ir 2004 m. rugsėjo 10 d. laišku, registruotu 2004 m. rugsėjo 15 d. Joks trečias suinteresuotas asmuo nepateikė pastabų.

II. DETALUS PAGALBOS SCHEMOS APRAŠYMAS

Teisinis pagrindas

(7) 2002 m. gruodžio 24 d. įstatyminis dekretas Nr. 282, 5e straipsnis, patvirtintas 2003 m. vasario 21 d. konversijos įstatymu Nr. 27, pratęsia numatytų 2001 m. spalio 18 d. įstatymo Nr. 383 4 straipsnio 4 punkte išmokų mokėjimą išskirtinai tik toms įmonėms, kurios investavo į nuo 2002 m. gamtinių nelaimių nukentėjusias komunas. Šis straipsnis buvo paaiškintas italų ekonomikos ir finansų ministerijos Mokesčių inspekcijos išleistu 2003 m. liepos 31 d. cirkuliaru Nr. 43/E. Suinteresuotos komunos yra nurodytose zonose:

— 2002 m. spalio 29 d. Ministrų tarybos pirmininko dekretas, nurodantis suteikti būtinąją pagalbą Katanijos provincijai dėl Etnos vulkaninio aktyvumo kilusių vulkaninių fenomenų ir seismininių įvykių,

— 2002 m. spalio 31 d. Ministrų tarybos pirmininko dekretas, nurodantis suteikti būtinąją pagalbą Campobasso provincijai dėl rimtų seismininių įvykių, pasireiškusių 2002 m. spalio mėn. 31 d.,

[1] OL C 42, 2004 2 18, p. 5.

[2] Žr. 1 išnašą.

— 2002 m. lapkričio 8 d. Ministrų tarybos pirmininko dekretas, nurodantis suteikti būtinąją pagalbą Foggia provincijai dėl rimtų seisminių įvykių, pasireiškusių 2002 m. spalio 31 d.,

— 2002 m. lapkričio 29 d. Ministrų tarybos prezidento dekretas, nurodantis suteikti būtinąją pagalbą Ligurijos, Lombardijos, Pjemontės, Veneto, Friuli Venecijos Džiulijos ir Emilijos Romanijos regionams dėl juose pasireiškusių išskirtinių meteorologinių (potvyniai ir nuošliaužos) reiškinių.

(8) Be to, būtina, kad komunose, esančiose padidintos rizikos zonose, būtų įsteigtos evakavimo ir pagrindinių kelių į komuną užtvėrimo tarnybos.

(9) Nuo gamtinių nelaimių nukentėjusių Ligurijos, Lombardijos, Pjemontės, Veneto, Friuli Venezijos Džiulijos ir Emilijos Romanijos regionų sąrašas buvo išspausdintas 2003 m. gegužės 28 d. įsakymu 2003 m. birželio 3 d. Italijos Respublikos oficialiajame leidinyje Nr. 126.

(10) 2001 m. spalio 18 d. įstatymo Nr. 383 pratęsimas įsigaliojo 2003 m. vasario 23 d., kitą dieną po 2003 m. vasario 21 d. įstatymo Nr. 27 išspausdinimo 2003 m. vasario 22 d. Italijos Respublikos oficialiojo leidinio Nr. 44 paprastajame priede Nr. 29.

Tikslas

(11) Pagalbos schemos tikslas – padidinti investicijas gamtinių nelaimių nuniokotose zonose, kurios minimos Ministrų tarybos prezidento dekretuose ir motyvuojamos 7 sprendimo punkte.

Pagalbos gavėjai

(12) Pagalbą gali gauti bet kokio dydžio ir bet kokio sektoriaus įmonės, investavusios į nuo gamtinių nelaimių nukentėjusias komunas. 2003 m. liepos 31 d. Mokesčių inspekcijos cirkuliaras Nr. 43/E nurodo, kad išmokos dydis tiesiogiai priklauso nuo įmonių investicijų dydžio į gyvenamąsias komunas, dėl rimtų gamtinių nelaimių tiesiogiai arba netiesiogiai patyrusias nuostolių. Įmonės patirtas nuostolis gali būti patikrintas pagal tam tikrus komunos įmonių duomenis, jei:

— evakuacija palietė didelį pastatų skaičių, ir neigiamai paveikė visos komunos teritorijos ekonomiką,

— vykdant mero nurodymus, buvo uždarytos visos pagrindinės susisiekimo su komuna gatvės.

Remiantis cituojamu cirkuliaru, kitais atvejais pagalba teikiama tik toms įmonėms, kurių vykdomosios būstinės yra tų zonų mero potvarkiais nurodytuose pastatuose.

Pagalbos forma ir dydis

(13) Svarstomas pagalbos sumos dydis leidžia pratęsti 2001 m. spalio 18 d. įstatymo Nr. 383 nurodymus iki antro mokesčių laikotarpio, vykdyto po 2003 m. spalio 25 d. ir apribotai iki 2003 m. liepos 31 d. įvykdytoms investicijoms. Tokie potvarkiai leidžia išskaičiuoti, įmonių ir autonominių darbuotojų pajamų mokesčio atžvilgiu, investicijų dalį nuo 2001 m. liepos 1 d. atitinkančią 50 % investicijų daugiau (viršijant), palyginant su vidutiniškomis investicijomis, atliktomis per 5 ankstesnius metus. Skaičiuojant vidurkį neatsižvelgiama į metų investicijas, kurių suma buvo didesnė. Nekilnojamo turto investicijoms pratęsimas liečia investicijas, atliktas iki trečio mokesčių laikotarpio, sekančio po 2001 m. spalio 25 d. ir vis dėlto iki 2004 m. liepos 31 d.

Schemos objektas

(14) Schemos objektas – investicijos, skirtos pastatyti naujus pastatus, padidinti jau esančius pastatus, suremontuoti ir modernizuoti, užbaigti sustabdytus darbus ir pirkti naujus įrenginius.

III. **SPRENDIMAS PRADĖTI PROCEDŪRĄ, VADOVAUJANTIS SUTARTIES 88 STRAIPSNIO 2 DALIMI**

(15) Nutarime pradėti formalią tyrimo veiklą (toliau – nutarimas pradėti procedūrą), buvo svarstomas pagalbos išmokos dydis, siekiant patikrinti, ar galima remtis 87 straipsnio 2 dalies b punktu, norint suteikti pagalbą, padengiant gamtinių nelaimių arba kitų išskirtinių įvykių padarytus nuostolius.

(16) Be to, Komisija įvertino, ar svarstomas pagalbos sumos dydis galėtų būti įtakotas Sutarties 87 straipsnio 3 dalies a ir (arba) c punktų išimčių. Orientuojantis pagal Valstybės pagalbos regioninės [3] plėtros planą, pagal 2001 m. sausio 12 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 70/2001 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) [4], taip pat žemės ūkio sektoriui, pagal bendrijos fiksuotas orientavimo normas valstybės pagalba žemės ūkio sektoriui [5] ir žuvininkystės bei akvakultūros sektoriui pagal direktyvose nurodytas normas nacionalinės pagalbos tyrimui žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje [6].

[3] OL C 74, 1998 3 10, p. 9.
[4] OL L 10, 2001 1 13, p. 33. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 364/2004 (OL L 63, 2004 2 28, p. 22).
[5] OL C 28, 2000 2 1, p. 2.
[6] OL C 19, 2001 1 20, p. 7.

Pagalbos suteikimo gamtos nelaimių sukeltiems nuostoliams padengti analizė

(17) Pradėjusi veiklą, Komisija išreiškė abejones dėl Sutarties 87 straipsnio 2 dalies b punkto, nes pagalbos taikymas buvo ribotas ir padengia tik anksčiau minėtų gamtinių nelaimių sukeltus nuostolius, neskiriant jokių išmokų atskiriems gavėjams. Taigi nebuvo galimybės imtis priemonių pagalbai, skirtai gamtinių nelaimių arba kitų išskirtinių įvykių sukeltai žalai padengti.

(18) Italijos Vyriausybė neapibrėžė tiesioginių materialinių nuostolių, sukeltų anksčiau minėtų gamtinių nelaimių. Ji patikslino, kad schema remiasi žalos svarba makroekonomikai, tuo pateisindama tai, kad nėra galimybės nustatyti žalą vienos įmonės atžvilgiu be efektyvių ir greitų priemonių.

(19) Nutarime pradėti procedūrą Komisija manė, kad iš Italijos Vyriausybės pateiktos informacijos negalėtų padaryti išvados, kad svarstomas pagalbos sumos dydis buvo numatytas, savo prigimtimi ir turint omenyje atitinkamą veiklos mechanizmą, padengti gamtos nelaimių sukeltus nuostolius. Vis dėlto, atsižvelgus į veiklos mechanizmą, Komisija negalėjo prieiti prie išvados, kad:

— pagalbos gavėjas yra įmonė, kuri tikrai patyrė nuostolių,

— šie nuostoliai yra sąlygoti išskirtinai gamtinių nelaimių, nurodytų viename iš Ministrų tarybos pirmininko dekretų ir minėtų šio sprendimo 7 punkte,

— kad įmonėms teikiama pagalba apsiriboja, padengiant išskirtinai gamtos nelaimių sukeltą žalą, neskiriant jokių išmokų atskiriems gavėjams. Jokio ryšio nebuvimas tarp pagalbos schemos ir įmonės patirtos žalos akivaizdus, kai atsižvelgus į svarstomos schemos mechanizmo veiklą, įmonė, kuri tikrai patyrė žalą dėl gamtos nelaimių, nebūtinai ieško minėtos schemos pagalbos. Iš tikrųjų įmonė, investavusi į gamtinių nelaimių padarytų nuostolių padengimą, galėtų neprašyti šios pagalbos, kai investicijų vertė neviršija anksčiau nei vidutinės investicijų prieš penkis metus vertės. Taip pat pagalbos neturėtų gauti įmonė, investicijomis siekdama padengti gamtinių nelaimių padarytus nuostolius, bet jau sumažinusi savo veiklos apimtį.

Pagalbos priemonių analizė, skirta investicijoms

(20) Kalbant apie leistinumą nukrypti nuo Sutarties 87 straipsnio 3 dalies a ir (arba) c punktų, Komisija sprendime dėl procedūros pradėjimo įvertino priemones, kurios leistų gauti pagalbą.

(21) Dėl nukrypimo Komisija visų pirma išreiškė abejones dėl fakto, kad pagalbos schemoje teikiama pagalba skirta tik pagalbos siekiančioms regioninės plėtros zonoms, t. y. tik 2000–2006 m. Italijos žemėlapio regionų pagalbos zonoms. Be to, Komisija suabejojo dėl šių dalykų:

— investicijų reikšmės atitikimas, numatytas schemoje yra valstybės pagalbos gairių 4.4 punkte, kaip regioninės plėtros ir Reglamento (EB) Nr. 70/2001 2 straipsnio c punkte,

— schemos pagalbos sumos dydis turėtų būti apskaičiuotas atitinkamai pagal tokio tipo bendras išlaidas. Tipas, apibrėžtas valstybės regioninės plėtros pagalbos gairių 4.5 punkte ir Reglamento (EB) Nr. 70/2001 4 straipsnio 5 dalyje atitiktų maksimumą, numatytą 2000–2006 m. Italijos regioninės plėtros pagalbos nurodyme, arba pagalbos dydį, numatytą Reglamento (EB) Nr. 70/2001 4 straipsnio 2 dalyje dėl MVĮ,

— valstybės regioninės plėtros pagalbos gairių 4.18–4.21 punktai ir Reglamento (EB) Nr. 70/2001 8 straipsnio taisyklių laikymasis dėl suderinamumo,

— pagalbos būtinumo principo stebėjimas, remiantis valstybės regioninės plėtros pagalbos gairių 4.2 punktu ir Reglamento (EB) Nr. 70/2001 7 straipsniu,

— kad garantuojamos produktyvios subsidijuojamas investicijos būtų ekonomiškai ir finansiškai tvirtos, joms skirta suma būtų mažiausia 25 %, remiantis valstybės regioninės plėtros gairių 4.2 punktu ir Reglamento (EB) Nr. 70/2001 4 straipsnio 3 dalimi,

— laikymasis sąlygų, numatytų bendrijos orientavimuisi dėl valstybės žemės ūkio sektoriaus ir pagrindinių linijų nacionalinės pagalbos priežiūroje žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje.

IV. **ITALIJOS PASTABOS**

(22) Atsakydama į nutarimą pradėti procedūrą, Italija pateikė papildomos informacijos ir pristatė savo pastabas, kurių pagrindiniai aspektai buvo priimti.

Pastabos apie pagalbą padengti gamtinių nelaimių sukeltus nuostolius

(23) Italijos Vyriausybė pastebėjo, kad teritorija, kur įvyko nelaimės, susideda iš komunų, kurias 2002 m. spalio 29 d., 2002 m. spalio 31 d. ir 2002 m. lapkričio 8 d. dekretuose nurodė Ministrų tarybos pirmininkas. Pagalba išskirtinai taikoma potvynių rizikos komunose, kuriose išleidžiamas mero nurodymas evakuotis ir uždaryti pagrindines įvažiavimo į komunų teritorijas gatves. Tokios komunos nurodytos Ministrų tarybos pirmininko nutarime Nr. 3290.

(24) Iškilus abejonei, kad besinaudojanti pagalba įmonė tikrai patyrusi nuostolių ir kad ši žala buvo sąlygota gamtinių nelaimių, Italijos vyriausybė patvirtino, kad patirta žala gali būti patikrinta atsižvelgiant į mokesčių mokėjimą tam tikroje komunoje, jeigu:

— nurodymas evakuotis palietė reikšmingą pastatų skaičių, kas neigiamai paveikė ištisą komunos teritorijos ekonomiką,

— vykdant mero nurodymus, buvo užtvertos pagrindinės susisiekimo gatvės, įvažiuojant į komuną.

(25) Visgi Italijos Vyriausybė patvirtina, kad pagrindiniai pagalbos gavėjai yra įmonės, tikrai patyrusios nuostolių dėl įvykių, kurių veiklos būstinės yra tose zonose, tai yra statiniuose, minimuose mero nurodymuose.

(26) Be to, remiantis patirtos žalos ir suteikiamos pagalbos santykiu, Italijos Vyriausybė mano, kad Sutartis neatmeta galimybės atsižvelgti į tam tikroje zonoje patirtą bendrą žalą. Schema remiasi žalos prasmės suvokimu makroekonomikos atžvilgiu, kadangi veiksmingumo ir savalaikiškumo reikalavimai neleidžia įvertinti žalos, žiūrint į atskirą įmonę. Vis dėl to Italijos vyriausybė remiasi makroekonomikos duomenimis, parodydama, jog pagalbos schemos asignavimas yra aiškiai žemesnis už patirtus nuostolius.

(27) Be to, Italijos vyriausybė pastebėjo, kad kai kuriais atvejais Komisija sankcionavo pagalbos suteikimą, nukreiptą į tam tikro sektoriaus atnaujinimą arba netiesioginių nuostolių padengimą.

(28) 2004 m. rugsėjo 10 d. laišku Italijos vyriausybė patvirtino, kad pagalbos suteikimas paremtas makroekonomika, vis dėl to pabrėždama, kad įmonės bus prašomos pateikti specialią pažymą arba pareiškimą konkrečiai padarytai žalai patikrinti. Finansų administracija galėtų pastoviai daryti svarbius patikrinimus. Tokioje pažymoje privalo būti aktų detalės, įrodančios įmonės teisę gauti pagalbą, jeigu ji yra atitinkamoje remiamoje zonoje. Įmonės taip pat turėtų patvirtinti, kad gaunamos pagalbos išmokos neviršija patirtos žalos sumos dydžio.

Pastabos apie pagalbos schemos investicijas

(29) Dėl to, kas susiję su išmokos sumos dydžio suderinamumo su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies a ir (arba) c punktų išlygomis, atlikta šio sprendimo 16 dalies potvarkių pagrindu, Italijos Vyriausybė apsiribojo pastebėdama, kad pagalbos sumos išmokos nustatymas tiesiogiai priklauso nuo gamtinių nelaimių.

(30) Italijos Vyriausybė pažymi, kad pagalbos sumos apskaičiavimas turi būti įvertintas pagal Sutarties 87 straipsnio 2 dalies b punktą, kuriame kalbama apie pagalbą, skirtą padengti gamtinių nelaimių ar kitų išskirtinių įvykių sukeltus nuostolius.

(31) 2004 m. rugsėjo 10 d. laišku, Italijos Vyriausybė, be to, pastebėjo, kad pagalba turi būti suderinta pagal bendrą rinką dėl minėtos išimties ir kad nebūtina tirti kitų išimčių arba disciplinų.

V. **ĮVERTINIMAS**

Finansuojamų pagalbos sumų vertinimas

(32) Norint įvertinti, ar pagalbos schemos nurodyti sumų dydžiai atitinka pagalbą pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalį, būtina apibrėžti, ar jie teikia pranašumą jų gavėjams, ar pranašumas yra valstybinės kilmės, ar svarstomi sumų dydžiai nurodo konkurenciją ir, ar nukreipti keisti mainus tarp bendrijų.

(33) Pirmas kertinis elementas 87 straipsnio 1 dalyje yra galimybė, kad sumų dydžiai suteiktų pranašumą specifiniams gavėjams. Kalbama apie tai, kad reikia apibrėžti,iš vienos pusės, ar įmonės gauna ekonominę naudą, kurios nebūtų pasiekę normaliomis rinkos sąlygomis, ar vengia išlaidų, kurios slėgtų pačias įmones, ir žiūrint iš kitos pusės, ar toks pranašumas buvo suteiktas tam tikros kategorijos įmonėms. Galimybė išskaičiuoti mokesčius iš dalies atliktų investicijų, suteikia ekonominį pranašumą pagalbos gavėjams, kadangi jų apmokestinamas pelnas ir atitinkamai mokesčių dydis tokioms pajamoms yra mažesnis, palyginus su tuo, kokį įmonės turėtų iš principo sumokėti. Be to, tokios sumos yra skirtos įmonėms, kurios dirba – ir ypač investuoja – tam tikrose Italijos teritorijos zonose ir jas plėtoja, kadangi tos zonos nėra atiduotos valdyti kitoms už tos zonos ribų esančioms įmonėms.

(34) Pagal antrą 87 straipsnio pritaikymo sąlygą, valstybės pagalba turi būti teikiama iš valstybinių išteklių. Iš tikrųjų valstybinių išteklių panaudojimas įgauna neigiamą formą, kaip valstybės negautas pelnas: mokesčio nuolaida sumažina valstybės mokesčių pajamas.

(35) Pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalies trečią ir ketvirtą pritaikymo sąlygas pagalba turi paveikti konkurenciją arba bandyti ją paveikti ir turėti įtakos arba būti nukreipta daryti poveikį mainams tarp valstybių narių. Iš tikrųjų pagalbos sumų pagalba gali būti apgaulinga konkurencija, nes pagalbos gavėjai sustiprina finansinę poziciją ir įmonių veikimo galią, palyginant su jų konkurentais, kurie tuo nesinaudoja. Jei toks efektas pasireikštų mainų srityje tarp bendrijų, pastarieji pajustų pagalbos sumų svarstymo poveikį. Ypač šios sumos paveiktų konkurenciją ir mainus tarp bendrijų, jei pagalbą gavusios įmonės eksportuotų dalį savo produkcijos į kitas valstybes nares; analogiškai, jei pagalbą gavusios įmonės neeksportuotų, vidaus įmonės būtų pranašesnės, nes sumažėtų kitose valstybėse narėse esančių įmonių galimybės eksportuoti savo produktus į Italijos rinką ([7]). Tas pats nutinka, kai viena valstybė narė teikia pagalbą įmonėms, veikiančiomis paslaugų ir platinimo sektoriuje ([8]).

(36) Remiantis šiais motyvais svarstomos pagalbos sumos yra uždraudžiamos pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalies principą ir gali būti laikomos suderintomis su bendrąja rinka tik tuo atveju, jei atitinka vieną iš Sutartyje numatytų išimčių.

([7]) 1988 m. liepos 13 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimas Byloje 102/87, *Prancūzijos Respublika prieš Europos Bendrijų Komisiją* (SEB) [1988] ECR 4067, 19 punktas.

([8]) 2002 m. kovo 7 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimas Byloje C-310/99, *Italijos Respublika prieš Europos Bendrijų Komisiją* [2002] ECR I-2289, 85 punktas.

(37) Komisija vis dėlto iškelia klausimą, kad pagalbos, suteiktos remiantis šio atvejo sąlygomis, nesudaro Valstybės pagalbos, jei tai atitinka Reglamentą (EB) Nr. 69/2001 ([9]) arba šiuo metu galiojančių *de minimis* normų sąlygas pagalbos suteikimo metu.

Schemos neteisėtumas

(38) Svarstydama jau įsigaliojusias priemones, Komisija peikia Italijos vyriausybę, kad pastaroji neatliko savo tarnybinių pareigų, kaip to reikalauja Sutarties 88 straipsnio 3 dalis.

Priemonių ir bendrosios rinkos suderinamumo vertinimas

(39) Pažymėjusi, kad nagrinėjamos priemonės sudaro Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje nurodomą pagalbą, Komisija privalo išnagrinėti bendrijos rinkos suderinamumą, remdamasi Sutarties 87 straipsnio 2 ir 3 dalimis.

(40) Apie Sutartyje numatytų išlygų taikymą Komisija mano, kad svarstoma pagalba negali atitikti Sutarties 87 straipsnio 2 dalies a punkto, kadangi nekalbama nei apie socialinio pobūdžio pagalbą, nei 87 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytą pagalbą. Nurodytoms priežastims taip pat netaikomi 87 straipsnio 3 dalies b ir d punktų nukrypimai.

(41) Kalbant apie galimą 87 straipsnio 3 dalies a ir c punktų išimčių taikymą, Komisija abejoja dėl nutarimo pradėti procedūrą ir atsižvelgia į Italijos pareiškimus dėl procedūros, kad svarstoma pagalba neatitinka šiose nuostatose iškeltų tikslų. Ši valstybė narė nepateikė reikalingos informacijos, kad Komisija galėtų įvertinti schemos suderinamumą pagal šias išimtis ir todėl šiame šio sprendimo etape neįmanoma schemos įvertinti. Ši išvada nesuteikia pagrindo išankstinei nuostatai, kad pagal schemą suteikta pagalba negali būti paskelbta suderinama atlikus atskirą tyrimą arba kad jai negali būti taikomi išimties reglamentai.

(42) Komisija įvertino, ar priemonės galėtų atitikti 87 straipsnio 2 dalies b punkto išlygą kaip pagalba, skirta padengti žalai, patirtai po gamtos nelaimių arba kitų išskirtinių įvykių. Pažymima, kad Italija procedūros metu pabrėžė šį pagalbos tikslą.

([9]) OL L 10, 2001 1 13, p. 30.

Pagalbos, skirtos gamtinių nelaimių sukeltos žalos nuostoliams atlyginti, tyrimo analizė

(43) Pagal Sutarties 87 straipsnio 2 dalies b punkto išlygą gali būti atlyginta gamtinių nelaimių arba kitų išskirtinių įvykių padaryta žala. Komisija pagal nekintamą apibrėžimą šiame straipsnyje gamtinėmis nelaimėmis vadina ugnikalnių išsiveržimus, žemės drebėjimus, potvynius ir nuošliaužas.

(44) Svarstoma schema numato pagalbos suteikimą įmonėms, nukentėjusioms nuo gamtinių nelaimių, kurios sukrėtė kai kurias Italijos zonas. Nelaimės ir teritorijos, kuriose jos gali įvykti, buvo išvardintos administraciniuose aktuose.

(45) Kaip tarp kitko patvirtinta Italijos vyriausybės 2004 rugsėjo 10 d. laiške, pagalbos suma remiasi makroekonomikos organizavimu. Tačiau pagal pačią Sutartį ir nekintamus Komisijos apibrėžimus, turi būti aiškus ir tiesioginis ryšys tarp fakto, kuris sukėlė žalą, ir valstybės pagalbos, skirtos tai žalai atlyginti. Ryšys turi būti nustatytas kiekvienos įmonės lygiu, o ne makroekonominiu lygiu ([10]).

(46) Tai, kas susiję su netiesiogine žalos forma, Komisijos pranešime Europos Parlamentui ir Tarybai išreikšta: „Europos Sąjungos atsakymas dėl potvynių Austrijoje, Vokietijoje ir daugelyje šalių kandidačių“ patikslina, kad „*tai, kas susiję su kompensavimu potvynių sukeltų netiesioginių nuostolių, kaip gamybos vėlavimas dėl elektros energijos nutrūkimo, prekių pristatymo sutrikimai dėl transporto kelių blokavimo, kur yra įmanoma nustatyti aiškų priežastinį ryšį tarp žalos ir potvynio, žala bus pilnai kompensuojama*“ ([11]). Tačiau, apskaičiuojant makroekonominiu mastu, kaip nurodė Italijos vyriausybė, to neįmanoma padaryti. Tas pats galioja netiesioginės žalos atžvilgiu, ryšys turi būti nustatytas kiekvienos įmonės lygiu, o ne makroekonominiu mastu.

(47) Konkrečiu atveju, schema taikoma, kaip pagalba visoms investavusioms įmonėms, nepriklausomai nuo investicijos dydžio, nustatyto pagal ankstesnių metų vidurkį, Italijos vyriausybės nurodytose komunose, iš jų kai kurios yra labai didelės, su daug gyventojų ir žymia ekonomine veikla (pavyzdžiui, Milanas, Turinas, Genuja). Yra aišku, kad daugelis įmonių, gaunančių schemos pagalbą nepatyrė tiesioginės žalos ir neturi jokių įrodymų dėl netiesioginių nuostolių egzistavimo. Taip pat neįrodyta, kad galima žala buvo sąlygota išskirtinai tik gamtinių nelaimių, kaip mini Italijos vyriausybė.

(48) Pagalbos schemos mechanizmas ir suteikta suma kiekvienam pagalbos gavėjui neturi jokio ryšio su tikrai patirtais nuostoliais, bet priklauso, nuo per tam tikrą laikotarpį atliktų investicijų dydžio, nuo prieš tą laikotarpį atliktų investicijų dydžio ir nuo apmokestinamų pajamų egzistavimo. Tokiomis aplinkybėmis, atsižvelgus, kad pagalbos gavėjas faktiškai patyrė minėtų gamtos nelaimių sukeltus nuostolius, pagalbos suma gali viršyti nuostolių sumą.

(49) Taigi, buvo konstatuota, kad formalaus tyrimo procedūra neišsklaidė Komisijos abejonių ir pagalbos schema šiuo atveju yra nesuderinama su bendrąja rinka.

(50) 2004 rugsėjo 10 d. laiške Italijos vyriausybė patikslino, kad reikalaujama iš įmonių atitinkama pažyma arba pareiškimas, siekiant konkrečiai patikrinti atskirų įmonių patirtą žalą.

(51) Visgi, negalima paneigti, kad tam tikrais pagalbos sumos pritaikymo atvejais, minėtos schemos pagrindu suteikta pagalba atitinka suderinamumo su bendrąja rinka keliamas sąlygas. Tad, Italijos vyriausybė gali pradėti kiekvienos įmonės, pagalbos gavėjos, patikrinimą dėl tiesioginio ir aiškaus ryšio tarp minimų gamtinių nelaimų ir valstybės pagalbos, skirtos padengti su tuo susijusius nuostolius. Šis patikrinimas turėtų užtikrintai atmesti bet kokį permokėjimą už patirtą žalą atskirai įmonei.

(52) Siekiant pašalinti bet kokį permokėjimą, Italijos vyriausybė privalo reikalauti išskaičiuoti iš pagalbos sumos, mokamos jos gavėjui, draudimą. Italijos vyriausybė, be viso ko, turi numatyti kaupimo kontrolę, remiantis nurodyta priemone tarp pagalbos, suteiktos pagal šią priemonę ir kitų priemonių, kad būtų išvengtas bet koks žalos padengimo permokėjimas.

([10]) Žr., pavyzdžiui, valstybės pagalbos bylas N 629/02, N 545/02, N 429/01, NN 62/2000, N 770/99 ir N 87/99. Taip pat ta byla, kurią nurodė Italijos valdžios institucijos, N 92/2000, Komisijos teigimu, yra susijusi ekonominės veiklos vykdytojų lygiu.

([11]) Dokumentas KOM(2002) 481 galutinis, 2002 8 28, p. 9.

(53) Šis sprendimas apie schemą turi būti tuoj pat pradėtas vykdyti, ypač dėl neteisėtai duotos ir paskelbtos, nesuderintos su bendrąja rinka, pagalbos sugrąžinimo. Komisija primena, kad neigiamas sprendimas dėl pagalbos schemos neatmeta galimybės, kad tam tikra pagalba, suteikta, remiantis šia schema neturi būti laikoma valstybės pagalba, arba gali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka, remiantis tam tikrais požymiais (pavyzdžiui, todėl, kad individualiam pagalbos gavimui taikomos *de minimis* taisyklės arba, todėl, kad pagalba gali būti suteikta pagal suderintos pagalbos sprendimą, arba pagal pagalbos nesuteikimo reglamentus).

VI. **IŠVADA**

(54) Komisija daro išvadą, kad Italija neteisėtai paskyrė pagalbą, numatytą priemonėse apie kurias kalbama, pažeisdama Sutarties 88 straipsnio 3 dalį.

(55) Remdamasi atliktu įvertinimu, Komisija daro išvadą, kad svarstoma schema yra nesuderinama su bendrąja rinka, kadangi nepatenkina būtinų, gaunant pagalbą, sąlygų – šiuo atveju dėl pagalbos, padengiant gamtinių nelaimių ar kitų išskirtinių įvykių sąlygotus nuostolius – pagal 87 straipsnio 2 dalies b punkto išimtį, vienintelę Italijos pareikalautą išimtį.

(56) Vadovaujantis 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/99 14 straipsniu, EB sutarties [12] 93 straipsnyje skelbiami taikymo formalumai, neigiamų nutarimų, susijusių su neleistina pagalba atvejais, Komisija priima sprendimą, kuriuo suinteresuotai Valstybei narei įsakoma imtis visų būtinų priemonių susigrąžinti suteiktą pagalbą iš jos gavėjo. Komisija nenurodo suteiktos pagalbos susigrąžinimo, kai tai prieštarauja pagrindiniam bendrijos teisės principui. Šiuo akivaizdžiu atveju, atgavimas neprieštarauja jokiems principams. Komisija taip pat pažymi, kad nei Italijos vyriausybė, nei pagalbos gavėjai nesirėmė tokiais principais.

(57) Italija turi imtis visų reikalingų priemonių, kad būtų atgauta suteikta schemos pagalba jos gavėjams, išskyrus individualius atvejus, kurie, pagal tai kaip nurodyta šio sprendimo 50, 51 ir 52 punktuose, patenkina suderinamumo sąlygas su bendrąja rinka, pritaikant Sutarties 87 straipsnio 2 dalies b punkto išimtį. Siekiant šio tikslo, Italija privalo įsakyti pagalbos gavėjams sugrąžinti pagalbą per du mėnesius nuo informavimo apie šį sprendimą. Grąžinamos pagalbos suma turi būti padidinta palūkanomis, paskaičiuotomis pagal 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinantį Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB Sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles [13].

Italija turi perduoti Komisijai tam pritaikytą formuliarą dėl grąžinamos pagalbos atsiėmimo procedūros, taip pat sudaryti pagalbą gavusių subjektų sąrašą ir aiškiai nurodyti konkrečias pritaikytas pagalbos sumas, kad nedelsiant ir efektyviai atgauti pagalbą. Be to, Italija dviejų mėnesių bėgyje nuo informavimo apie šį nutarimą, turi perduoti dokumentus, įrodančius, kad yra pradėta neleistinai išmokėtos ir su bendrąja rinka nesuderintos pagalbos atgavimo procedūra iš naudos gavėjų (pavyzdžiui, cirkuliarai, išleisti sugrąžinimo įsakymai ir t. t.),

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Valstybės pagalbos schema įmonių naudai, kurios atliko investicijas į nuo 2002 m. gamtinių nelaimių nukentėjusias komunas, pagal 2002 m. gruodžio 24 d. dekreto Nr. 282, 5e straipsnį, patvirtintą 2003 m. vasario 21 d. įstatymu Nr. 27, kuris pratęsia pagalbos suteikimą tam tikroms įmonėms, kaip tai numatyta 2001 m. spalio 18 d. įstatymo Nr. 383, 4 straipsnio pirmame punkte, kurį Italija neleistinai vykdė, pažeisdama Sutarties 88 straipsnio 3 dalį. Tai nesuderinama su bendrąja rinka, išskyrus 3 straipsnio nuostatas.

2 straipsnis

Italija panaikina pagalbos schemą pagal 1 straipsnį, tęsia pasekmių atitaisymą.

3 straipsnis

Pavieniai pagalbos atvejai suteikti, remiantis schema, ir pagal 1 straipsnį yra suderinami su bendrijos rinka pagal Sutarties 87 straipsnio 2 dalies b punktą, pagalbos dydžiu kuris neviršija realiai patirtų nuostolių vertės, sąlygotų kiekvienam pagalbos gavėjui dėl gamtinių nelaimių pagal 2002 m. gruodžio 24 d. Įstatyminio dekreto Nr. 282 5 straipsnio e punktą, turint omenyje sumas, gautas draudimui ir kitoms privalomoms priemonėms.

4 straipsnis

Atskiri pagalbos atvejai, suteikti remiantis schema, ir pagal 1 straipsnį, kurie neatitinka 3 straipsnyje numatytų sąlygų, yra nesuderinami su bendrąja rinka.

5 straipsnis

1. Italija imasi visų būtinų priemonių, kad susigrąžintų suteiktą pagalbą iš jos gavėjų, kaip nurodyta 4 straipsnyje.

2. Italija sustabdo visus pagalbos išmokėjimus nuo šio sprendimo paskelbimo datos.

[12] OL L 83, 1999 3 27, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu.
[13] OL L 140, 2004 4 30, p. 1.

3. Sugrąžinimas yra vykdomas be atidėliojimo, vadovaujantis nacionalinės teisės procedūromis, kadangi jos leidžia greičiau ir efektyviau įvykdyti šį sprendimą.

4. Atgautinos pagalbos sumos yra padidintos priaugusiais procentais, pradedant nuo tada, kai pagalba perėjo į gavėjų dispoziciją. Galioja iki jų faktinio atgavimo datos.

5. Procentai yra apskaičiuojami pagal Reglamento (EB) Nr. 794/2004 V skyriaus nuostatas.

6. Italija įsako visiems išmokėtos pagalbos gavėjams, minimiems 4 straipsnyje, padengti per du mėnesius nuo informavimo apie šį sprendimą datos, neteisėtai išmokėtas pagalbos lėšas su procentais.

6 straipsnis

Per du mėnesius nuo šio sprendimo paskelbimo datos, Italija informuoja Komisiją apie imtąsias priemones dėl įstatymo laikymosi, užpildant prisegtą prie šio sprendimo priedą. Tuo pačiu terminu Italija perduoda Komisijai visus dokumentus, įrodančius pradėtas neteisėtai išmokėtos ir su bendra rinka nesuderintos pagalbos atgavimo procedūras.

7 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Italijos Respublikai.

Priimta Briuselyje, 2004 m. spalio 20 d.

Komisijos vardu

Mario MONTI

Komisijos narys